

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken bestond bij vijf fracties de behoefte de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking enkele vragen en opmerkingen voor te leggen inzake de kabinetsbrief over de Nederlandse inzet in Zuid-Sudan (Kamerstuk 22 831, nr. 105)

De voorzitter van de commissie,
Eijssink

De adjunct-griffier van de commissie,
Wiskerke

Inbreng VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de regering over de Nederlandse inzet in Zuid-Soedan. De leden van de VVD-fractie hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

Intergovernmental Authority on Development (IGAD)

De leden van de VVD-fractie kijken met grote zorgen naar het uitblijven van een duurzame oplossing voor het conflict in Zuid-Soedan, een land dat 40 van de afgelopen 60 jaren in staat van oorlog verkeerde. Het valt te betreuren dat vredesonderhandelingen in maart wederom niet hebben geleid tot een akkoord. Kan de Minister meer vertellen over de rol van de Europese Unie (EU) in relatie tot de IGAD en in het bijzonder de rol die Nederland speelt in het onderhandelingsproces?

De Minister schrijft dat China sinds het begin van dit jaar een sterker profiel heeft gekozen door, in overleg met IGAD, in Khartoem een extra overleg tussen de strijdende partijen te organiseren. Kan de Minister vertellen hoe afstemming plaatsvindt met China? Hoe is coördinatie op dit gebied ingericht? Denken China, de IGAD-landen en het trojka van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen hetzelfde over voorwaarden die gesteld worden aan de strijdende partijen? Zo nee, waar bevinden zich afwijkingen?

De Minister deelt eveneens mee dat er een voorstel is gedaan om het vredesproces te verbreden met andere actoren. De leden van de VVD-fractie horen graag wat de gedachte achter deze verbreding is. Dreigt daarmee niet juist een verlies aan focus binnen onderhandelingen? Welke voor- en nadelen ziet de Minister op dit terrein?

In de brief wordt gesproken over een tussenrapportage van de Commission of Inquiry (Col), waarin vermeld staat dat sprake is geweest van schendingen van mensenrechten en waarschijnlijk ook van oorlogsmisdaden door beide partijen. De Minister schrijft dat Nederland heeft gewezen op het belang dat het rapport wordt gepubliceerd, maar dat de behandeling van het rapport voor onbepaalde tijd is uitgesteld, naar verluid om het toen lopende vredesproces niet te verstoren. Hoe schat de Minister het risico in dat het alsnog publiceren van het rapport inderdaad zal leiden tot een nog verdere verstoring van het vredesproces? Kan publicatie er inderdaad voor zorgen dat de partijen verdere medewerking geheel stopzetten?

Sancties

Kan de Minister een actuele stand van zaken verschaffen ten aanzien van het instellen van gerichte sancties en een wapenembargo? Hierbij graag onderscheid maken tussen Afrikaanse Unie (AU), IGAD, EU en Verenigde Naties (VN).

Kan de Minister bevestigen dat Sudan wapens levert aan Zuid-Soedanese rebellen, zoals wordt beweerd?¹ Welke rol spelen andere landen in de regio op dit gebied? Wat doet de VN aan deze wapenleveranties?

¹ http://www.conflictarm.com/wp-content/uploads/2015/06/Weapons_and_ammunition_airdropped_to_SPLA-iO_forces_in_South_Sudan.pdf

Humanitaire situatie

In de brief valt te lezen dat een grote stroom vluchtelingen op gang is gekomen door de gevechten in Zuid-Soedan. Veel van die vluchtelingen verblijven in omliggende landen. Komen er ook Zuid-Soedanese vluchtelingen naar Europa en Nederland? Zo ja, kan de Minister iets zeggen over aantallen? Welke routes gebruiken zij om naar Europa te komen?

De Minister schrijft dat het Humanitarian Response Plan voor Zuid-Sudan voor 2015 nog voor slechts 21% gedekt. Wat is de huidige status van deze dekking? Hoe is het gedekt krijgen van de volledige 1,8 miljard USD voorzien?

Verzoening en conflictsensitiviteit

De Minister stelt dat Nederland investeert in verschillende inspanningen om de toegang van burgers tot (in)formele rechtssystemen op lokaal niveau te verbeteren. Kan de Minister meer vertellen over deze informele rechtssystemen? Welke zijn dat? Zijn het formele en de informele rechtssystemen in Zuid-Soedan tegenstrijdig aan elkaar? Worden Zuid-Soedanese burgers berecht via informele rechtssystemen? Zo ja, is het naleven van mensenrechten gewaarborgd binnen deze informele systemen? Is de Minister, al deze zaken meewegende, van mening dat het wenselijk is om Zuid-Soedanese burgers te laten berechten via informele rechtssystemen?

Een belangrijk aspect van de Nederlandse inzet is verzoening op lokaal niveau en de positie van vrouwen in de Zuid-Soedanese samenleving. In hoeverre is het in de huidige context nuttig om in deze zaken te investeren? Kan de Minister concreet maken welke resultaten op deze aandachtsgebieden tot nu toe zijn behaald? Is hier op de gerichte doelgroepen ook waarneembare verbetering te bemerken? Hoe worden programma's op deze punten geëvalueerd?

Werkgelegenheidskansen

Een ander aandachtsgebied voor de Nederlandse inzet is het vergroten van werkgelegenheidskansen. Hebben Nederlandse programma's tot meer werkgelegenheid geleid? Kan de Minister dit concreet maken?

Steun aan vrije media

Ten slotte nog een vraag over de steun aan vrije media. Graag horen de leden van de VVD-fractie van de Minister hoe wordt omgegaan met de veiligheid van journalisten die worden ondersteund. Worden maatregelen getroffen om hun veiligheid te garanderen? Zo ja, om welke maatregelen gaat het? Is er sprake geweest van incidenten waarbij de veiligheid van gesteunde journalisten in het geding is geweest?

Inbreng PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie danken de Ministers voor de uitgebreide kabinetsbrief over de stand van zaken in Zuid-Soedan en de Nederlandse inzet voor stabiliteit, vrede, ontwikkeling en noodhulp in het land. Zij hebben enkele vragen en opmerkingen.

Conflict en politieke situatie

De leden van de PvdA-fractie betreuren ten zeerste dat de vredesbesprekingen tussen de strijdende partijen zijn vastgelopen. Het is onacceptabel dat bij zowel regerings- als oppositieleiders de politieke wil ontbreekt het conflict te beslechten en de weg naar vrede dichterbij te brengen.

De leden van de PvdA-fractie steunen daarom het regionale initiatief onder de vlag van IGAD. Zij vragen de Ministers nader toe te lichten door welke uiteenlopende individuele belangen van landen binnen het regionale samenwerkingsverband IGAD geen garantie geboden kan worden voor een gezamenlijk optrekken van de regio bij de oplossing van dit conflict en welke belangen van welke landen met name een gezamenlijk optreden in de weg (kunnen) staan. Verder constateren de leden van de PvdA-fractie dat China, de EU, de VS, het Verenigd Koninkrijk (VK), en Noorwegen een belangrijke rol hebben gespeeld bij het vredesproces. Zij vragen op welke wijze de Nederlandse regering onze relatief grote betrokkenheid bij het ontstaan en de ontwikkeling van Zuid-Soedan reeds heeft ingezet om druk uit te oefenen op het welslagen van het vredesproces en op welke wijze Nederland mogelijk betrokken zal gaan worden als het proces verbreed zal worden met andere actoren zoals in de kabinetsbrief beschreven.

Gezien de fragiliteit van de regio en de dreiging van oorlogsmisdaden en schendingen van mensenrechten steunen de leden van de PvdA-fractie onderzoeken hier naar. In 2014 constateerden mensenrechtenorganisaties als Human Rights Watch reeds dat alle strijdende partijen zich schuldig maken aan oorlogsmisdaden en schendingen van mensenrechten. Daarom is het goed dat ook de VN en de AU hier onderzoek naar deden. De leden van de PvdA-fractie schrikken van de conclusies van de VN die de eerdere hierboven genoemde constatering ondersteunen en met name ook dat extreem geweld tegen vrouwen is toegenomen. Zij vragen op welke wijze het kabinet deze onderzoeksconclusies beoordeelt en hoe het kabinet zijn oordeel kenbaar heeft gemaakt aan de Zuid-Soedanese regering en andere schuldigen van deze misdrijven en schendingen van mensen- en vrouwenrechten.

Volgens Unicef zijn 12.000 jonge kinderen door zowel het regeringsleger als door rebellen ontvoerd en als kindsoldaten ingezet in het conflict. Begin januari zouden 3.000 kinderen vrijgelaten worden. De leden van de PvdA-fractie vragen de Minister te bevestigen of dit inderdaad in gebeurd. Want ondanks toezeggingen van de Zuid-Soedanese regering en oppositie dat ze zouden stoppen met het gebruik van kindsoldaten gaat volgens Human Right Watch het rekruteren van kinderen door. In de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR) is onlangs een akkoord gesloten tussen regeringsleger en rebellengroepen om kindsoldaten vrij te laten, als onderdeel van het onderhandelingsprogramma dat een einde moet maken aan het conflict aldaar. Deze leden vragen de Minister of dit een voorbeeld kan zijn voor Zuid-Soedan en of vrijlating van de kindsoldaten onderdeel is van de vredesbesprekingen en zo nee of het dat kan worden.

Tevens delen zij de inzet van het kabinet om aan te dringen op publicatie en behandeling van het rapport van de onderzoekscommissie van de Afrikaanse Unie op dit vlak. Zij vragen naar de voortgang en achten het belangrijk dat ook vanuit de Afrikaanse Unie de druk wordt opgevoerd op de strijdende partijen in Zuid-Soedan om mensenrechten te respecteren en beschermen. Zij vragen de regering welke landen binnen de Afrikaanse Unie publicatie en behandeling tegenwerken of het kabinet bereid is deze landen en de AU op hun verantwoordelijkheid te blijven wijzen om de

onderzoeksconclusies te openbaren, behandelen, serieus te nemen, en schuldigen aan te spreken en vervolgen.

De leden van de PvdA-fractie hebben ook eerder gewezen op de noodzaak gerichte sancties in te zetten zodat er meer druk ontstaat op de strijdende partijen in Zuid-Soedan om de wapens neer te leggen en tot een politieke oplossing van dit conflict te komen. De leden van de PvdA-fractie vinden de VNVR-resolutie 2206 op dit punt dan ook een stap in de juiste richting. Zij vragen het kabinet of de AU en IGAD deze VNVR-resolutie hebben verwelkomd en omarmd en of zij zelf ook reeds over zijn gegaan eerdere dreigementen om te zetten in daadwerkelijke sancties. Ook vragen deze leden of er onder het VN-mandaat dat voortkomt uit de VNVR-resolutie reeds sancties zijn opgelegd en zo ja, aan welke personen of entiteiten. De leden van de PvdA-fractie vragen het kabinet ook nader in te gaan op de stand van zaken van het instellen van een wapenembargo waarvoor VNVR-resolutie 2206 ook mandaat verleend. Zij vragen welke inspanningen het kabinet hiervoor heeft verleend en hoe het politieke speelveld voor/tegen een embargo eruit ziet.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat Zuid-Soedan de VN humanitair-coördinator Toby Lanzer het land uit heeft gezet. Ook lezen zij berichten dat andere belangrijke humanitaire waarnemers van de VN het land uit dreigde te worden gezet. Zij stellen tevreden vast dat de regering zich aansluit bij de strenge veroordeling hiervan door VN secretaris-generaal Ban Ki-moon en bij zijn oproep aan Zuid-Soedan deze beslissing direct terug te draaien. De leden vragen de regering dit te bevestigen en om toe te lichten op welke wijze internationale druk wordt gezet op de Zuid-Soedanese regering dit besluit terug te draaien. Ook vragen zij welke redenen de Zuid-Soedanese regering aanvoert voor het besluit een VN medewerker uit te zetten. De leden vragen tevens een terugkoppeling van het gesprek dat Minister Ploumen met de heer Lanzer heeft gevoerd in Den Haag nadat het bericht bekend was geworden dat hij uit het land gezet was. Tenslotte vragen zij of dit besluit van de Zuid-Soedanese regering in relatie staat tot grotere druk vanuit de internationale gemeenschap op de regering en strijdende partijen om de vredesbesprekingen weer op te pakken.

Humanitair

De leden van de PvdA-fractie maken zich grote zorgen over de meer dan 2 miljoen Zuid-Soedanezen die op de vlucht zijn geslagen. 600.000 Zuid-Soedanezen hebben hun toevlucht gezocht in de omliggende landen, zoals Ethiopië, Uganda en Soedan. De leden van de PvdA-fractie vragen op wat voor manier Nederland bijdraagt aan de opvang van de vluchtelingen in de regio. Er ligt een hulpverzoek voor opvang in de regio van 658 miljoen USD. Er ligt tevens een hulpverzoek Humanitarian Response Plan voor Zuid-Soedan voor 2015 dat is vastgesteld op 1.8 miljard USD. Daarvan is tot nog toe slechts 36% toegezegd. De leden van de PvdA fractie verwelkomen de toezegging van de Minister om 13.4 miljoen euro bij te dragen aan humanitaire hulpverlening. Ze vragen van de Minister dat ze andere donoren blijft motiveren meer bij te dragen aan dit hulpverzoek. Kan de Minister aangeven welke landen toe hebben gezegd hieraan een bijdrage leveren?

In UNMISS-kampen in Zuid-Soedan worden 118.000 vluchtelingen opgevangen. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe Nederland concreet bijdraagt aan het verbeteren van de omstandigheden in deze UNMISS-kampen in Zuid-Soedan. Verder vragen ze of de overige vluchtelingen die binnen Zuid-Soedan op de vlucht zijn geslagen -en geen bescherming binnen VN-kampen hebben gevonden- ook door Nederland

ondersteund worden. Is het bekend waar en hoe die vluchtelingen worden opgevangen? Vooral vrouwen en kinderen zijn kwetsbaar in conflictsituaties. De leden van de PvdA-fractie zijn blij met de speciale aandacht die uitgaat naar vrouwen in vluchtelingenkampen, en vragen of de Minister bereid is zich ook extra in te zetten voor de bescherming van deze kinderen. Zo ja, op wat voor manier krijgt dat vorm? Het jarenlange conflict, met totale ontwrichting van gemeenschappen en massale vluchtelingenstromen tot gevolg, hebben ervoor gezorgd dat mensen naast de primaire levensbehoeften ook grote behoeften hebben aan psycho-sociale zorg. In hoeverre wordt er hier bij de zorg voor vluchtelingen aandacht aan besteed? Is de Minister bereid om in Zuid-Soedan in kaart te brengen welke behoeften er op dit moment zijn?

Ontwikkelingssamenwerking

De directe steun aan Zuid-Soedan is een jaar geleden stopgezet door het Nederlandse kabinet. NGO programma's om verzoening teweeg te brengen, worden nog wel ondersteund. Eerder dit jaar is echter een omstreden NGO-wet unaniem aangenomen door het parlement in Zuid-Soedan, wat het voor NGO's significant moeilijker zal maken om hun werk te doen en het risico op censuur zal vergroten. De leden van de PvdA-fractie vragen of de Minister bereid is om – bilateraal of in EU verband – zich in te zetten om de negatieve gevolgen van deze NGO-wet te minimaliseren. Ze vragen wat het oordeel van de Minister is over deze wet die de vrijheid van meningsuiting inperkt, terwijl we een jarenlange bilaterale relatie hebben met Zuid-Soedan en Nederland juist altijd geïnvesteerd heeft in vrijheid van meningsuiting.

Zoals in de brief vermeld, is de voedselzekerheidssituatie in de gebieden waar het conflict het ergst is in Zuid-Soedan uiterst kwetsbaar, omdat niet iedereen daar toegang heeft tot humanitaire hulp. Daardoor is het aantal vluchtelingen verder gestegen, en is de kindersterfte toegenomen. In combinatie met overstromingen eind vorig jaar is de voedselsituatie nog meer verslechterd, wat heeft geleid tot een stijging van prijzen van de belangrijkste voedselbronnen. Daardoor ontstaat nog meer onrust. De leden van de PvdA-fractie maken zich ernstige zorgen hierover en vragen of de Minister bereid is om ook in internationaal verband aandacht voor voedselzekerheid te vragen. Ze vragen ook welk deel van de Nederlandse bijdrage besteed wordt aan het verbeteren van de voedselzekerheidssituatie. Ook vragen zij naar mogelijkheden hier extra inspanningen te leveren.

De leden van de PvdA fractie waarderen de inzet van de Minister op de inzet om Zuid-Soedanese jongeren middels voedselzekerheidsprogramma's en het aanjagen van werkgelegenheid in de landbouwsector aan en baan te helpen. Zicht op inkomen en tegelijkertijd een betere toegang tot voedsel, dragen immers bij aan een beter perspectief en daardoor zijn ze e worden minder vatbaar om gerekruteerd te worden voor het conflict. De leden van de PvdA fractie vragen hoe de initiatieven om te investeren in jongeren op dit moment vormkrijgen, en of het geld dat vrijgemaakt wordt uit het DGGF en het FOM om jonge Afrikaanse ondernemers aan banen te helpen ook in Zuid-Soedan ingezet wordt. Ze vragen of de Minister inzicht kan geven in het aantal jongeren dat door de Nederlandse inzet op het voedselzekerheidsprogramma aan een baan zijn geholpen. Op welke manier is de private sector hierbij betrokken? En kan de Minister al iets zeggen over de resultaten?

In de brief wordt aangegeven dat bovenstaande programma's op het gebied van landbouw en voedselzekerheid in sommige gevallen versterking van de Zuid-Soedanese centrale overheid vereisen. De leden

van de PvdA-fractie steunen daarom de beleidsdialoog die nog wel gaande is tussen de Nederlandse overheid, (inter-)nationale NGO's en de Zuid-Soedanese autoriteiten. Deze leden vragen of de Minister kan aangeven hoe de beleidsdialoog verloopt en hoe die wordt ontvangen door de autoriteiten.

Inbreng CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken zich grote zorgen over de humanitaire crisis in Zuid-Sudan. Sinds het uitbreken van het gewapende conflict in december 2013 is de humanitaire situatie sterk verslechterd. Er zijn al ruim 600.000 vluchtelingen in de omringende landen, vooral in Ethiopië, Uganda en Sudan. Daarnaast zijn ruim 1,5 miljoen mensen ontheemd in Zuid-Sudan zelf.

Het vredesproces is nu verbreed qua internationale ondersteuning en het Arushaproces lijkt toegevoegd te worden. Hopelijk kan er dit keer wel vooruitgang geboekt worden. De leden van de CDA-fractie vinden de prominente rol van de Sudanese president Bashir echter discutabel. Er is een alarmerend rapport uitgekomen over leverantie van wapens en munitie aan rebellen in Zuid-Sudan, door Sudan²: De leden van de CDA-fractie verzoeken het kabinet om een uitgebreide reactie. Welke maatregelen is het kabinet bereid te nemen en te bepleiten tegen Sudan? Is het kabinet bereid te pleiten voor onafhankelijk internationaal onderzoek?

Daarnaast richt het proces zich nog steeds alleen op de twee strijdende partijen, die zelf geen interne eenheid vormen. Verschillende generaals of oppositie commanders lijken zich niet vertegenwoordigd te voelen in het Addisproces. Zij vormen dus potentieel een dreiging.

Deze partijen moeten niet vergeten worden omdat de fout van het Comprehensive Peace Agreement (CPA) – onderhandeling tussen twee partijen en de problemen van andere partijen in de strijd werden niet geadresseerd – niet herhaald moet worden. Ook de Keniaanse president Uhuru Kenyatta heeft hier recent toe opgeroepen. Wat vindt de regering hiervan? Houdt de internationale gemeenschap rekening met de reële kans op het verder oplaaieren van het conflict als op korte termijn groepen uit de Equatorias zich aansluiten bij de oppositie?

De leden van de CDA-fractie juichen de toegenomen aandacht bij Nederlandse regering en andere spelers voor verzoeningsprocessen toe. Wel wijzen de leden van deze fractie op de risico's van een door donors gedreven proces. Men moet ervoor waken geen nieuwe processen en projecten uit te rollen over al bestaande lokale capaciteit. Er gebeurt al veel op heel lokaal, grassroot niveau. Dit moet versterkt worden op een werkwijze die aansluit bij lokale behoeften, vooral gezien de gevoeligheid van verzoening en traumaverwerking. Deze leden zien dat er met name behoefte is aan capaciteitsversterking op lokaal niveau, zowel qua kennis (training) als middelen (communicatie en vervoersmiddelen). Hoe gaat de Minister de Nederlandse inzet op verzoening vormgeven?

Is de Minister bereid een «mapping» te laten uitvoeren op lokaal niveau, dus niet (alleen) in Juba, in de gebieden waar zij actief wil zijn met betrekking tot verzoening (in rustige gebieden kan nu al gestart worden) om de aanwezige initiatieven en capaciteiten, alsook de mogelijkheden om deze te versterken, in kaart te brengen?

² http://www.conflictarm.com/wp-content/uploads/2015/06/Weapons_and_ammunition_aidropped_to_SPLA-iO_forces_in_South_Sudan.pdf

Is de Minister bereid om de mogelijkheden te onderzoeken om kleinere bedragen beschikbaar te stellen voor dit werk dan nu gebruikelijk is? De huidige grote bedragen met uitgebreide verantwoordingsverplichtingen zijn minder geschikt voor het steunen van kleine bottom-up initiatieven voor verzoening en vredesopbouw.

De leden van de CDA-fractie maken zich veel zorgen over toenemende repressie en de daarmee samenhangende onveiligheid van mensenrechten- en vredesactivisten in Zuid-Sudan. En is er verbaasd over dat hier geen aandacht aan wordt besteed in de brief. Waarom niet? Is de Minister bereid hier alsnog op in te gaan? Staan de verslechterende veiligheidssituatie van mensenrechten- en vredesactivisten in Zuid-Sudan voldoende op het netvlies van Nederland en andere internationale actoren? Wat kan de Nederlandse ambassade doen om in haar dagelijkse activiteiten rekening te houden met de mogelijke nadelige gevolgen voor Zuid-Sudanezen om in contact te treden met internationale actoren en wat kan Nederland extra doen om deze mensen toch te steunen in hun werk nu te beschermen?

Inbreng D66-fractie

De leden van de D66-fractie constateren dat de situatie in Zuid-Sudan, de jongste staat ter wereld, verslechtert en dat is reden voor grote zorg. De leden van de D66-fractie lezen in de brief van het kabinet vooral een overzicht van ontwikkelingen. Maar de noodzakelijke focus van de Nederlandse (politieke) inzet in Zuid-Sudan ontbreekt. Want welke consequentie meent het kabinet is nu noodzakelijk tegen het aanhoudende geweld? De VN constateert dat sprake is van ernstige schendingen van mensenrechten en oorlogsmisdaden. Vindt de Minister met de leden van de D66-fractie dat nu additionele persoonsgebonden sancties overwogen moeten worden voor degenen die verantwoordelijk zijn voor het geweld en voor degene die het politieke proces nadrukkelijk frustreren? Is de VN nog steeds voornemens om iedereen die de veiligheid in Zuid-Sudan ondermijnt op een zwarte lijst te plaatsen? Steunt de Minister dat voornemen en is hij bereid ervoor te pleiten dat zo'n zwarte lijst op korte termijn tot stand komt?

Naast het voortdurende geweld zijn inmiddels ook de VN-coördinator Toby Lanzer en een humanitaire waarnemer van de VN door de Zuid-Sudanese regering het land uitgezet. Goed dat het kabinet zich direct expliciet en publiekelijk uitspreekt tegen het besluit van de Zuid-Sudanese regering en zich daarmee aansluit bij de strenge veroordeling van het besluit door Ban Ki-Moon. Heeft de EU zich bij monde van de Hoge Vertegenwoordiger Mogherini inmiddels ook hierover uitgesproken? Wat betekent deze situatie voor de vredesmissie UNMISS waar Nederland tot het voorjaar van 2016 bij betrokken is?

Kan de VN-missie nog functioneren nu de VN-coördinator het land is uitgezet door de Zuid-Sudanese regering? Welke uitdagingen en risico's ondervindt UNMISS op dit moment bij het beschermen van de burgerbevolking in het door geweld getroffen gebied? Is de Nederlandse bijdrage aan de vredesmissie nog steeds met name gericht op de bescherming van ontheemden in vluchtelingenkampen of vindt inmiddels ook training plaats?

De Minister geeft aan dat zij de VN-coördinator kortgeleden persoonlijk heeft gesproken over de actuele situatie in het land. Is de Minister inmiddels op de hoogte van de redenen van het omstreden besluit van de regering van Zuid-Sudan om hem het land uit te zetten? Over welke specifieke ontwikkelingen heeft de VN-coördinator tijdens het gesprek nog meer zijn zorgen uitgesproken? In hoeverre is de inschatting van het

kabinet dat de gewapende oppositie geen werkelijke bedreiging vormt voor de regering van Zuid-Sudan nog steeds juist als we kijken naar het aantal grondconfrontaties en dat dreigende steun kan komen van groepen uit de Equatorias? Welke inspanningen worden gedaan om niet alleen de twee strijdende partijen, maar ook andere partijen met macht en militaire capaciteiten in Zuid-Sudan een plek te geven in het vredesproces?

Wat betekent deze houding van de Zuid-Sudanese regering voor het werk en de veiligheid van VN-afgevaardigden en ook voor de hulpverleners in het land? Welke mogelijkheden ziet het kabinet om vanuit Nederland extra ondersteuning te bieden aan hulpverleners die actief zijn in het land en wiens veiligheid steeds meer in het geding komt door het aanhoudende geweld?

Waar nodig spreekt Nederland de Zuid-Sudanese autoriteiten op alle niveaus aan op hun verantwoordelijkheden, zo lezen de leden van de D66-fractie in de kabinetsbrief. In hoeverre is er op dit moment nog ruimte voor deze benaderingswijze nu twee VN-vertegenwoordigers het land zijn uitgezet mogelijk vanwege hun kritische houding?

Heeft het kabinet kennisgenomen van het recente onderzoeksrapport van Conflict Armament Research waarin onderzoekers op basis van gevonden munitie hebben vastgesteld dat Khartoem op grote schaal wapens levert aan rebellen in Zuid-Sudan? Wat is de reactie van het kabinet op deze constatering en welke consequenties overweegt het kabinet hieraan te verbinden, zelfstandig dan wel in internationaal verband? Zijn er actief gesprekken met de regering in Sudan over de situatie in Zuid-Sudan en wat is de houding van de regering in Sudan daarbij?

De leden van de D66-fractie vinden het van groot belang dat niet alleen in Europees verband maar ook in VN-verband tot een serieus wapenembargo wordt gekomen. Nederland zal zijn invloed maximaal aanwenden via de EU, lezen we in de kabinetsbrief. Waar kunnen we dan concreet aan denken? Met wie gaat de Minister spreken? Welke invloed wendt hij daarvoor aan? En met welke bondgenoten kan hij hierin gezamenlijk optrekken?

Vorig voorjaar werd besloten de hulp aan Zuid-Sudan die via de centrale regering loopt, op te schorten. Dat gebeurde uit onvrede over de bereidheid van de regering om een einde te maken aan het geweld en de humanitaire crisis in het land. Wat betekent het aanhoudende geweld, de mensenrechtenschendingen en de uitzetting van de VN-coördinator voor het Nederlandse OS-programma? Welke consequenties overweegt het kabinet nu? Op lokaal niveau kan Nederland enige betekenis hebben voor de bevolking. Maar het huidige Meerjarige Strategische Plan (MSJP) is nog niet aangepast. Hoe denkt het Kabinet in de tussentijd en ondanks de vele onzekerheden toch vorm te geven aan de mogelijkheden die er wel zijn om op lokaal niveau de burgerbevolking te bereiken met hulp en ontwikkeling?

De Minister noemt verzoening als accentverschuiving in de huidige MSJP. Hoe gaat de Minister de Nederlandse inzet op verzoening vormgeven? Op lokaal niveau is vooral behoefte aan capaciteit versterking, zowel qua kennis (training) als middelen (communicatie en vervoersmiddelen). Ziet het kabinet mogelijkheden om via de ambassade in kaart te brengen in welke gebieden – naast Juba – Nederland actief kan zijn om de reeds aanwezige initiatieven en capaciteiten tot verzoening te versterken?

Uit VN-rapporten blijkt dat in Zuid-Sudan sprake is van extreem geweld tegen vrouwen op een bijzonder grote schaal. Wat doet Nederland concreet als bijdrage om vrouwen en meisjes binnen en buiten de

kampen te beschermen? Welke mogelijkheden worden geboden voor abortus bij vrouwen en meisjes die door seksueel geweld zwanger zijn geraakt? Welke Europese landen geven naast Nederland expliciet aandacht aan de bescherming van vrouwen en meisjes tegen geweld en seksueel geweld in het bijzonder? In hoeverre is daarbij sprake van een gecoördineerde dan wel afgestemde en daarmee versterkte inzet vanuit de EU? Welke mogelijkheden voor additionele steun voor de bescherming van vrouwen en hun verzoenende rol ziet het kabinet op dit moment en met welke gespecialiseerde ngo's is het kabinet hierover in gesprek?

Er is sprake van een grote stroom vluchtelingen. Meer dan een half miljoen Zuid-Sudanezen verblijven in de kwetsbare buurlanden. Welke steun wordt verleend aan de buurlanden Ethiopië, Uganda en Sudan om hen te helpen bij de opvang van grote aantallen vluchtelingen? Wat betekent de verslechterde situatie voor hulporganisaties die actief zijn in het land onder meer bij de opvang van vluchtelingen? Welke mogelijkheden ziet het kabinet bijvoorbeeld om in het noorden van Zuid-Sudan medische hulp ter plaatse te krijgen bij de bevolking? Op welke wijze ondersteunt Nederland precies de VN bij het verbeteren van de opvangomstandigheden in het grootste VN ontheemdenkamp in Bentiu, in de deelstaat Unity?

De Nederlandse bijdrage aan humanitaire hulp in Zuid-Sudan is sinds 2012 50,2 miljoen euro. Verwacht de Minister dat deze bijdrage in 2015 verder zal oplopen? Wat is de bijdrage vanuit de EU? Op welke wijze wordt de Europese bijdrage en inzet onderling afgestemd en waar nodig versterkt door samenwerking?

Het hulpverzoek Humanitarian Response Plan voor Zuid-Sudan voor 2015 is slechts voor 21% van de kosten gedekt. Welke humanitaire hulp kan daardoor op dit moment nog niet plaatsvinden en welke maatregelen worden in internationaal verband genomen om die dekking volledig te krijgen?

Welke overwegingen, lessen, aandachtspunten ziet het kabinet in Zuid-Sudan als relevant voor een algemene fragiele staten aanpak die escalatie van geweld, bescherming van de burgerbevolking en stabiliteit kunnen bevorderen?

Inbreng GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinksfractie hebben met belangstelling kennis genomen van de brief van de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking inzake de Nederlandse inbreng in Zuid-Sudan.

De leden van de GroenLinksfractie betreuren het feit dat de laatste onderhandelingsronde zonder resultaat is afgesloten en maken zich ernstige zorgen over de huidige stand van zaken. De inzet van Nederland is gericht op de totstandkoming van een VN-wapenembargo. Hoe schat het kabinet de kans in dat dit werkelijkheid gaat worden, en op welke termijn? Hoe zien de inspanningen van Nederland eruit om dit te laten slagen?

Wat betreft het Humanitarian Response Plan vragen de leden van de GroenLinksfractie of er al zicht is op meer dekking dan de 21% die er nu is? Ook heeft de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking toegezegd mogelijkheden te onderzoeken om in Nederlandse interventies meer aandacht te besteden aan voedselzekerheid, investeren

in (werk voor) jongeren en verzoening. Wanneer kunnen we hiervan concrete resultaten verwachten?

Met grote zorgen nemen de leden van de GroenLinksfractie kennis van het bericht dat VN coördinator Toby Lanzer als «persona non grata» is bestempeld door de regering in Juba. Is er al zicht op een intrekking van dit besluit door de Zuid-Sudanese regering?

Als laatst vragen de leden van de GroenLinksfractie hoe het gaat met Radio Tamazuj, naar aanleiding van het mislukte vrije media project Radio Miraya. Ziet het er naar uit dat Radio Tamazuj onafhankelijk kan (blijven) opereren in Zuid-Sudan?